

„Legyen ennek a zsinati időszaknak része az isteni türelem” – Elkezdődött a zsinat X/7. ülészaka

Szöveg és fotó: Horváth-Bolla Zsuzsanna

Budapest – Krámer György, országos irodaigazgató áhítatával kezdődött el a zsinat X/7. ülészaka.

9.25

Nemsokára kezdődik a zsinati ülészak.

9.30

Krámer György az ítéletről szóló vasárnap után és az adventi készülődés előtt olyan igét választott, amely a két rész közötti állapotot tükrözi: *Péter második levele 3. fejezetének 8. versét* idézte. Az igehirdető a novemberi időre célozva elmondta, hogy az ember látótávolsága ebben az időszakban leszűkül, megnő az önmagunkba fordulás, nehéz kérdések sorjáznak.

„Mi az, ami bennünket ebben az időben megbénít, ami megakadályozza a küldetésünket, ami széttagoaltságot eredményez? Mi az, ami miatt nem tudunk egy irányba menni? Miért erőtlenek a gyülekezetek, miért csökken híveink-, templomba látogatóink száma? Miért veszítenek az egyházak társadalmi elfogadottságukból? - tette fel a kérdéseket.

Az Isten türelemmel vár, nem késlekedik az ítélettel, nem akarja, hogy elveszünk, mindenki megtérését akarja - mutatott rá Krámer György. „Nekünk kell tehát a megfelelő válaszokat és utakat megtalálnunk!” - mondta.

„Meg van-e bennünk ez az isteni türelem, amikor egymással együtt munkálkodiunk? Mert ennek az isteni türelemnek a fényében érthetetlen a mi türelmetlenségünk? Vajon a most elkezdődő zsinati időszakon ott van-e ez a mi fejünkben?” - kérdezte.

„Ez a türelem azonban nem passzív - folytatta az igehirdető. - Ezt az időt a hibák kijavítására, soraink rendezésére kaptuk! Isten aktív türelme mobilizál, bevon a feladatba és meg kell tennünk mindent azért, hogy mindenki hozzá térjen. És ezt nem egyszerűen az ítélettől való félelem miatt kell megtennünk, hanem azért, mert 'új eget és új földet várunk az Ő ígérete szerint, amelyben igazság lakik'.

Tudjuk-e a válaszaikat úgy megfogalmazni, hogy ez a reménység benne legyen? Tudjuk-e a reménységet tettekre váltani? A tét nagy, mert ha nem megy, akkor végképp hiteltelenné válunk. Ha hagyjuk, hogy a türelem magával ragadjon, akkor valami csodálatos dolognak lehetünk a részesei és részt vehetünk Isten elszánt akaratának megvalósításában: abban, hogy mindenki hozzá térjen. Legyen ennek a zsinati időszaknak része ez az isteni türelem."

9.50

Az **első ülésen Tölly Balázs** nem lelkeszi alelnök vezetésével először megemlékeztek zsinati atyánk Gyuris Miklós Borsod-Hevesi egyházmegyei felügyelő elhalálzásáról.

9.54

Sor került a zsinati tagok, **Balicza Máté, Orosz Gábor Viktor, Szamosi Attila és Asztalos Richárd** bemutatkozására és eskütételére, **dr. Hafenscher Károly** a zsinat lelkeszi elnökének szolgálatával.

10.04

Létszámjelentés: határozatképes a zsinat.

A zsinati tagok egyszerű szavazással, látható többséggel elfogadták a korábbi jegyzőkönyvet. A beadványok ismertetése jön.

A Magyar Honvédségnél a tábori lelkeszi szolgálattal kapcsolatos, a már elfogadott, de még hatályba nem léptetett törvényről **Hafenscher Károly** elmondta, hogy ez csak akkor léphet életbe, ha a református egyházzal és a kormánnyal is megállapodnak.

10.06

A törvényelőkészítő bizottság elnökének, **Ittész Andrásnak** a beszámolója következik.

10.12

A zsinati tagok elfogadták a napirendet.

10.13

Solt-Száráz Csenge Gitta előterjesztése következik az ügyrend részletes vitájához.

Témaként felmerült: az alakuló ülés összehívásának időpontja, a mandátumvizsgálat, a ciklus közben van változás, a tisztségviselők megválasztása, az elnök püspök és az országos felügyelő tisztsége, az országos jelölőbizottsági tagok, a zsinati bizottsági tagok, a zsinati gazda jelölése, a szavazólapok és a mandátumot igazoló lap, a név szerinti szavazás, titkos szavazás, az indítványok tárgyalása, az általános- és részletes-, valamint az elvi vita kérdése.

10.47

Solymár Péter az országos választási bizottság elnökeként ismertette, hogy az Országos Jelölő és Választási bizottság 2014. 11. 06-án tartotta egyeztető ülését. Három jelölt van jelenleg a *zsinat lelkeszi alelnökének* tisztségére, **Kiss Miklós, Lackner Pál és Rostáné Piri Magdolna**.

Információink szerint **Gregersen-Labossa György, Győri Gábor** és **Solymár Péter** nem fogadták el a jelöltséget.

A zsinat további jelölteket nem vett fel a listára, így elkezdődik a szavazás.

10.54

Ittész András ismertette a nyelvhelyességi hibákat, amelyeknek javítását kérte a törvényben.

10.55

Zajlik a szavazatszámolás.

10.57

Második fordulóra kerül sor, amelyben már csak **Rostáné Piri Magdolna** és **Lackner Pál** neve szerepel majd jelöltként.

10.59

A választás eredménye: **Rostáné Piri Magdolnát** választották meg a zsinat lelkészi alelnökének.

11.05

Sólyom Tibor, a zsinati választási bizottság elnöke ismertette a *teológiai bizottság elnöki tisztségére* jelölteket: **Lackner Pál** és **Orosz Gábor Viktor** vállalták a jelöltséget. Lackner Pál, Orosz Gábor Viktor javára azonban a zsinati ülésen visszalépett.

11.06

Nyílt szavazással választják meg **Orosz Gábor Viktort** a teológiai bizottság elnökévé. Kettő tartózkodás mellett meg ő lett a teológiai bizottság új elnöke.

11.32

A **második ülésen Abaffy Zoltán**, a Zsinat nem lelkészi elnöke elnökletével az **Insula Lutherana projektek bemutatása** – a Győri és a Deák téri kiemelt beruházások - következik **Ficzere Ilona** osztályvezető és a győri gyülekezet képviselőjének, **Ráskai Péternek** a felvezetésében.

Mint ismeretes Magyarország Kormánya és a Magyarországi Evangélikus Egyház között létrejött megállapodásban foglalt **INSULA LUTHERANA** épületegyüttesek infrastrukturális fejlesztése program keretében kerül sor a **Pesti Evangélikus Egyház Deák Téri Egyházközség** tulajdonában lévő, **Budapest, V. Deák tér 4.** épület földszintjén, pincszintjén és a padlástér egy részében a létesítmény megvalósítására. Az engedélyezési és kiviteli tervdokumentációk Potzner Ferenc felelős építésztervező vezetésével elkészültek. A jogerős építési engedély megvan. Az épület tulajdonosa és az építtető MEE megkötötte a vonatkozó megállapodást. Az Államkincstár átutalta a 300.000.000.-Ft támogatási összeget. Az eseti építési bizottság elnöke **Benczúr László**, tagjai: **Ifj. Harmati Béla László**, **Potzner Ferenc**, **Potzner Ádám**, **Szepesfalvy Ákos** és **Ficzere Ilona** lettek.

A győri projektet 4,7 milliárd forintos keretből valósítják majd meg - tudtuk meg a tervezett helyszínrajzot részletesen bemutató előadásból, majd a háromdimenziós tervekből. Megújul majd a templomkert és templomudvar, a szeretetház, a levéltár, az iskola- és óvoda épület kibővül új épületegyüttesek jönnek majd létre.

11.43

A **harmadik ülésen** az országos tisztségviselők beszámolóit következnek. **Tölly Balázs** elnököl.

11.44

„Budapest messze van Budapeستől, ezért az országos bíróság elnöke (**dr. Giró Szász János** - a szerk.) nem jelent meg, immáron negyedszer. A zsinat választja meg és a zsinat hívhatja is vissza a tisztségviselőit” - jegyezte meg **Tölli Balázs**.

Fábri György egyházkerületi felügyelő beadvánnyal élt, amelyet **Pröhle Gergely** országos felügyelő olvasott fel.

Molnár József evangélikus lelkész ügyének kapcsán a fegyelmi tanácsi eljárások működése hiányosságokat mutat - jegyezte meg az írás. Az egyházkormányzati munka ellehetetlenítéséről szólt, mondván, hogy az országos bíróságnak egy fegyelmi tanácsi döntést nem kellene újratárgyalni. „Hivatásbeli, emberi vétséget, tudatos hazudozást, a Szentírás elveinek megsértését nem lehet megváltani 300 ezer forinttal. Úgy ténik, hogy az evangélikus egyház 497 év után visszatért a bűcsúcédulák világához” - hangsúlyozta a Fábri-írás és kérte a döntések mechanizmusának vizsgálatát. (A hozzászólást később Fábri György elküldte szerkesztőségünknek, ez a cikk alatt mellékletben elolvasható - a szerk.)

Gregersen-Labossa György rossz folyamatnak tartja, hogy egy konkrét fegyelmi ügyet a zsinat elé hoznak. Azt javasolja, hogy a zsinat elméletileg vegye végig a fegyelmi tárgyalások folyamatát.

Solt-Száráz Csenge szerint a törvényeink valóban megengednek olyan kiskapukat, amelyek a büntetőjogban más elbírálás alá kerülnének, de nekünk Biblia a zsinórmértékünk.

Szabó Szilárd szerint tragikomikus, hogy a zsinat egyik jelen nem lévő tagja kéri számon a másikon, miért nincsen jelen.

Isó Zoltán szerint, ha egy konkrét ügye előveszünk, akkor magáról az ügyről - személyektől eltekintve - kellene semlegesen nyilatkozni.

Pröhle Gergely szeretné javasolni, hogy a bíróság elnökének beszámolóját vegyük le a napirendről. „Igazán van Szilárdnak, hogy két jelen nem lévő ember vitáját kell nekünk itt érdeklődéssel figyelni. Álljon fel egy egyházkerületi elnökségből, a zsinat elnökségből, az országos bíróságból, és a teológiai bizottság képviselőiből egy eseti bizottság, akik az ilyen esetek elvi kérdéseit megtárgyalnák” - javasolta az országos felügyelő.

Látható többségi szavazással végül leveszik napirendről a témát.

12.00

Közben a munka tovább folyt, látható többség elfogadta a GAS országos ügyvivő éves jelentését.

12.01

Pröhle Gergely újra szót kért, és elmondta, hogy továbbra is fontosnak tartja, hogy a zsinat hívjon össze a fenti ügyben egy eseti bizottságot, hogy a bírósági gyakorlatban és az eljárásokban megmutatózó anomáliákat kiküszöböljék.

Solt-Száráz Csenge szerint egy eseti bizottságnak nem lehet tárgya már egy konkrét és lezárt ügy, tehát általánosságban tárgyalja ez a bizottság az ilyen ügyeket.

Mészáros Tamás szerint nem az ítélet jogosságát kell megkérdőjelezni. Felveti annak a kérdését, hogy ha egy bíróság eljárási hibát vétett annak milyen jogorvoslati lehetőségei lehetnek az egyházban.

Tölli Balázs javaslatára az eseti bizottság tárgyáról határozatot a negyedik ülés keretében hoznak majd. Ezt a zsinati tagok megszavazták.

12.05

Déli imádság - **Hafenscher Károly** szolgálatával.

12.07

A **Tényfeltáró Bizottság** jelentésének elfogadása következik. A jelentést a zsinati tagok egy tartózkodás mellett elfogadták.

12.08

A **Reformációi Emlékbizottság** éves jelentését a zsinati tagok egyhangúlag elfogadták.

12.09

Gáncs Péter elnök-püspök jelentésének a *Csak létezőnk vagy jelen is vagyunk?!* címet adta.

Az alábbiakban a beszámolót olvashatják:

*Immár harmadik elnök-püspöki beszámolómat is költői idézettel intonálom. Két éve **Túrmezei Erzsébet** verssorával kérdeztem: vajon „átragyog-e rajtunk” a felülről áradó világosság? Tavaly **Weöres Sándor** éneksorát idéztem: „ha énrám kincset bízál, Ments meg immár, Istenem!” Az idén **Pilinszky János** provokatív soraival szeretném együttgondolkodásra, őszinte önvizsgálatra és közös útkeresésre kérni zsinatunkat és rajta keresztül egyházunk népét. Vajon mennyire érvényes ránk is a költő paradox diagnózisa: „létezőnk, de nem vagyunk jelen...gyökeret vertünk, és elvesztettük gyökereinket...meghonosodtunk, és elidegenedtünk... itt vagyunk, és nem vagyunk többé jelen...”*

Tény, hogy a Magyarországi Evangélikus Egyház az elmúlt 12 hónapban is létezett, működött fogyó gyülekezeteiben és gyarapodó intézményeiben. Élünk, vagyunk, de vajon aktívan jelen is vagyunk-e a mai magyar valóságban? Vajon stratégiánk frappáns mottójának szellemében tényleg láthatóan vagyunk-e evangélikusok? Hallhatóan, kitapinthatóan, megtapasztalhatóan vagyunk-e jelen ebben a hazában? Sóként, kovászként, égő lámpásként hatunk-e arra a világra, ahová az egyház Ura küld minket?!

Amikor ezekre a súlyos kérdésekre ma választ keresünk, nem szabad elfelejtenünk, hogy éppen 30 éve annak, hogy 1984 nyarán a világevangelikusság centrumába érezhettük magunkat, amikor otthont adhattunk az LVSZ nagygyűlésének, és egyértelmű bizonyosságát adtuk annak, hogy minden külső, belső nehézség ellenére jelen vagyunk ebben a hazában: „Krisztusban reménységgel a világért” - idézve az akkori, de ma is aktuális mottót.

Költői kérdés, de aligha kerülhető meg, hogy feltegyem: vajon napjainkban, 25 évvel a rendszerváltás után, meg tudánk-e újra tölteni a sportcsarnokot éneklő, imádkozó, igét hallgató evangélikus gyülekezeti tagokkal?!

Válaszkeresésünket sürgeti a közelgő reformációi jubileum is, hiszen, ami 1517. októberében elindult, mindmáig jelen van és egyaránt hat az egyházban és a világban. De vajon miként, mennyiben van jelen, és hogyan a hat a reformáció Lelke a mai Magyarországi Evangélikus Egyházban?

500 éve reformáció!

*Újra csak kérdezem először magamat, de mindazokat is, akik a reformáció büszke örököseinek valljuk magukat: tudunk-e, akarunk-e, merünk-e változni és változtatni az egyházban éppúgy mint a világban? A kérdés egyre élesebben vetődik fel, hiszen megkezdődött a visszaszámlálás: már csak három évre vagyunk a reformáció félévezredes születésnapjától. Fontos, pozitívan elkötelező üzenete van a **kormányzati Reformáció Emlékbizottság** honlapjának, amely mottójával figyelmeztet: „500 éve reformáció”! A reformáció nem félévezrede épült „műemlék”, amit elég csupán megerősíteni, tatarozni, karban tartani. Isten a reformáción keresztül immár 500 esztendeje folyamatosan igyekszik megújítani egyházát.*

*Ebben az összefüggésben is érdemes odafigyelni **Csermely Péter** egyetemi tanárra, aki ez év februárjában tartott akadémiai székfoglalójában izgalmas és aktuális kérdést vetett fel: „Hogyan tudjuk megváltoztatni a bennünk lévő, és a minket körülvevő hálózatokat?”*

Az evangélikus hitét nyíltan megvalló tudós fontos tézise, hogy a teremtett világban megfigyelhető hálózatok tudományos vizsgálata segítségünkre lehet, amikor emberi közösségek, szervezetek egészségesebb működésén, megújításán fáradozunk.

Csermely Péter hálózatelméleti látása részben már beépült egyházunk stratégiájába is, amelyben prioritást kapott, hogy „az egyházi munka és közösség szervezetét a hálózatosság jegyében alakítsuk át.” Ezzel kapcsolatban nem kerülhetjük meg az aktuális kérdést: milyen akadályokba ütközünk, amikor nemcsak emlékezni akarunk a reformáció közeledő jubileumára, hanem itt és most szeretnénk megújítani egyházunkat?

„Hogyan tudjuk megváltoztatni a bennünk élő, és a minket körülvevő sztereotípiákat?” – teszi fel az alapvető kérdést a professzor. Már a probléma megfogalmazásában fontos üzenet rejlik: egészen addig nem lehet megváltoztatni a körülöttünk lévő világot, illetve benne az egyházat, amíg mi magunk, belülről nem vagyunk készek a változásra.

Nem véletlen, hogy Jézus első igehirdetése is belső átalakulásra, változásra hív: „Térjete meg, mert elközelített a mennyek ország!” (Mt 4, 17) A körülöttünk lévő világ/ország/egyház megújulásának előfeltétele a személyes életfordulat, az Újszövetség nyelvén: a metanóia. János evangéliumában egyértelműen fogalmaz a Mester: „Újjonnan kell születnetek...” (Jn 3, 7)

Ha Isten Lelke elvégzi bennünk ezt a csodát, akkor miként foghatunk a körülöttünk lévő nagyobb közösségek, hálózatok megváltoztatásához? A sejtek, fehérjék számunkra titokzatos világát kutató biokémikus meglátása szerint: a változásra szoruló szervezetek, hálózatok belső ellentmondásai döntő módon két pólus, a rugalmasság és a merevség között feszülnek.

Valójában mindkettőre szükség van, hiszen míg a rugalmasság (plaszticitás) a tanulás képességét jelenti, addig a merevség a megőrzés (memória) készségét hordozza. A kettő egészséges aránya teremtheti meg a kiegyensúlyozott kreativitást, amelyben Csermely Péter kifejezésével: együtt van a merevségből következő tartás, minőség és hasznosság, valamint a rugalmasságból fakadó ötletgazdag eredetiség.

Vajon ebből a szempontból hová sorolható egyházunk, benne az egyes gyülekezetek? Az egyház „Krisztus teste”, Pál igéjével élve: „nagy titok” (Ef 5, 32). Nem csupán egy a sok szervezet, egyesület, alapítvány között, hanem valami más is. De teljesen mégsem függetleníthetjük magunkat attól, ahogyan a körülöttünk élő világ lát és értékkel minket. Sokan múltból itt felejtett kövültként, muzeális értéként tekintenek ránk. Mások pedig minket, evangélikusokat túlzottan alkalmazkodó, „terepszínű, langyos lutyiknak” titulálnak, akiknek nincsen igazi tartásuk, karakteres színűk, látásuk, hangjuk. Mindkét kritikus véleményt lehet sértődötten visszautasítani, mondván, hogy ezek szélsőséges előítéletek. De nem biztos, hogy mindig a tükörrel van a baj...

Talán éppen abban rejlik a gyógyulás és újulás titka, ha egyházként is megtaláljuk a rugalmasság és merevség egészséges arányát. Ahogy Csermely Péter szellemesen fogalmaz: próbáljunk a „páros napokon idősek, a páratlan napokon fiatalok” lenni... Így alakíthatjuk ki adaptációs készségünket, nem elvesztve az értékek megőrzésének képességét.

Mindezt akár teológus nyelven is megfogalmazhatjuk, ahogyan ez megszólal egyházunk zsinati hitvallásában, ahol reformátor őseinket idézzük: „Hitték, hogy a Szentlélek megőrzi és megújítja az egyházat.”

Misszió vagy/és stratégia

Térjünk még vissza a hálózatkutató professzor alapvető kérdéséhez, mert bizony bennünk és közöttünk is jócskán élnek sztereotípiák, felszínes általánosítások, hamis előítéletek. Mindez jól megfigyelhető az utóbbi esztendő tanulságos polémiájában, ami a zsinat és a missziói bizottság között alakult ki. Bizonyos kegyességi körökből kritikát kapott a stratégiai bizottság munkaanyaga, hogy az nem igazán evangéliumi, missziói ihletettséű. Egyeseknek már a stratégia szó is egyháziidegen kifejezés, túlzottan „világias, militáns” fogalom... Talán erre adott válaszként is fogalmazódott meg a zsinat részéről a kritikus igény: a missziói bizottság viszont nem elég „stratégiai”, adós még egy igazán korszerű missziói koncepcióval.

Reménységem szerint ebből a dialógusból mindkét fél, és főleg egész egyházunk nyertesén kerülhet ki: stratégiánk talán még misszióibb lesz, missziói munkánk pedig még koncepciózusabbá válik. Ennek bizonyítéka a missziói bizottságnak a zsinat kérésére immár többszörösen átdolgozott koncepciója, amelyben többek között ezt olvassuk: „Úgy véljük, hogy csupán csak a struktúra átalakítása még önmagában nem elegendő. Ezért dolgozni és dolgoztatni szeretnénk, megmozgatni minél többeket. Elsődleges cél, hogy missziói gyülekezetek széles hálózatává formálódjon át egyházunk! Missziói találkozás akkor jön létre, amikor az egyház az evangélium átfogó törekvéseit alternatív életformaként testesíti meg abban a kultúrában, ahová Isten helyezte. Ezáltal az adott kultúra alapvető feltevéseit éri kihívás.” (M. Goheen)

Íme, máris a beszámoló címében idézett Pilinszky-kérdés megválaszolásának a közelében járunk. Az egyház nem csupán létezik, vegetál, egyik napról a másikra él, próbál minden változást túlélni. Hanem aktívan, sőt, divatos szóval élve, proaktívan JELEN van a mai

világban: mint rugalmasan formálódó hálózat, missziói találkozások katalizátora, az adott kultúra kihívója, egy alternatív életforma megtestesítője.

Ökumenikus impulzusok

Az LVSZ egyik hangsúlyos irányelve, hogy csak ökumenikusan lehet és szabad megünnepelnünk az 500 éves jubileumot. A változni és változtatni kész aktív jelenlétéhez pozitív impulzusokat kaphatunk a testvéregyházaktól is, hiszen a reformáció egyházújító lelke átjárja az egész kereszténységet. Ennek egyik gyümölcse az éppen egy éve, 2013. november 24-én megjelent az „Evangelii gaudium” (EG), az „Evangélium öröme” című pápai buzdítás. Ez a számunkra is iránymutató, szinte prófétainak is mondható dokumentum már bevezető mondataival megszólít minket, akik egyházi és missziói stratégiánk készítésén fáradozunk. Ferenc pápát idézem: „Ebben a buzdításban a keresztény hívőkhöz szeretnék fordulni, hogy meghívjam őket egy új evangelizációs útszakaszra, amelyet ez az öröm jellemez, és utakat jelöljek ki az egyház előrehaladására az elkövetkező években.” (EG 1)

Új evangelizációs útra hív minden keresztény hívőt a katolikus egyház feje, aki szinte reformátori módon, krisztocentrikusan tanít: „Jézus a teremtés középpontja; ezért a hívőnek, ha annak kívánja tartani magát, olyan magatartást kell követnie, amely elismeri és életébe befogadja Jézus Krisztusnak ezt a központiságát: gondolataiban, szavaiban és cselekedeteiben. Így gondolataink keresztény gondolatok, krisztusi gondolatok lesznek. Műveink keresztény, krisztusi művek lesznek. Szavaink keresztény szavak, krisztusi szavak lesznek. Ha azonban elveszítjük ezt a középpontot, mert valami mással felcseréljük, akkor abból csak károk származnak a minket körül vevő környezet és maga az ember számára.” (Homilia 1)

Róma püspöke ugyanakkor józan realitással látja az ilyen stratégiai iratok korlátait is, ami egyházunk, zsinatunk iránymutatásaira nézve is igaz lehet: „Nem tagadom, hogy napjainkban a dokumentumok nem váltanak ki akkora figyelmet, mint más korokban, s hamar elfelejtik őket. Ennek ellenére hangsúlyozom: amit itt kifejezésre akarok juttatni, annak programszerű jelentősége van, és fontos következményekkel bír. Remélem, hogy a közösségek megtalálják a módját annak, hogy megvalósítsák azokat az eszközöket, amelyek szükségesek a lelkipásztori és missziós átalakulás útján való előrehaladáshoz, amely nem hagyhatja úgy a dolgokat, ahogy vannak. Itt most nem elég egy »egyszerű adminisztráció«. Hozzuk létre a föld minden térségében »a misszió permanens állapotát!«” (EG 25).

Vajon nem rajongás-e permanens misszió vizionálása a föld minden térségében? Maga a pápa is álomról ír: „Egy olyan missziós döntésről álmodom, amely képes átalakítani mindent, hogy a szokások, a stílusok, az időbeosztás, a nyelvezet és minden egyházi struktúra alkalmas csatornává váljon a jelenkori világ evangelizálására, s ne csak az önmegőrzést szolgálja” (EG 27).

*A másik nagy testvéregyházzal, református testvéreinkkel is érdemes együttgondolkodnunk, amikor egyházunk megújítása a téma. A déli egyházkerületben, közös tanulásunkban és útkeresésünkben **Püski Lajos** református lelkipásztort hívtuk segítségül Bonyhádán tartott, tavaszi gyülekezetvezetői konferenciánkon.*

A missziói és gyülekezetépítési koncepcióját bemutató könyvét (Érdeklődéstől elköteleződésig, Kálvin Kiadó, 2013) minden déli lelkészünk megkapta ebben az évben a születésnapjára. A koncepciót megvalósító, növekvő debrecen-nagygyerdei gyülekezet lelkésze könyvének elején,

akárcsak a már idézett Csermely Péter, a megújulás szempontjából szükségszerű belső változásról így ír: „Magamban, látásomban, gondolkodásomban is változnom kell. Elhagyni például a megszokottság biztonságát, a kényelemszeretetet, a változástól való félelmet. A változás módját szolgálatomban megtervezni ugyan többletmunkát jelent, de előbb-utóbb áldást is hoz.” (i.m. 15. o)

De hogyan kezdünk hozzá ehhez a gyógyító folyamathoz? A lényegét így summázza a könyv utolsó mondata: „El kell oldanunk a megszokott parthoz hozzákötöző és így tétlenségre kárhóztató köteleket, és a szél mozdulásáért imádkozva fel kell vonni a vitorlákat!” (i.m. 168. o)

A rendszerváltás után negyedévszázaddal aligha kerülhető meg a kérdés, hogy mennyi idő kell még ahhoz, hogy eljussunk az érdeklődéstől az elköteleződésig?! Egyáltalában:

mennyire és mennyiben van még vagy már érdeklődés hazánkban az egyház szolgálata iránt? Mivel magyarázható az EHE lelkészszakára jelentkezők, illetve az ott végző lelkészjelöltek alacsony száma? Mi hiányzik: az érdeklődés, vagy az elköteleződés? Mennyiben vonzó az úgynevezett lelkészi életpályamodell, melynek kidolgozásának szükségességét egyre többen sürgetik?! Ebben az összefüggésben biztató jel, hogy a közelmúltban megindult az együttgondolkodás ezekről az égető kérdésekről az országos elnökség és az EHE szenátusa között.

Választ kell keresnünk arra, hogy vajon mi az oka, hogy jól működő oktatási intézményeink érettségiző diákjai közül oly kevesen választják hivatásul az egyházi szolgálatot? Mi a lehetősége és felelőssége ezen a területen iskolalelkészeinknek, a zsinat által megreformált intézményi törvénynek, amely éppen a gyülekezetek és oktatási intézmények (beleértendő az EHE is) szorosabb kapcsolatát igyekezett elősegíteni? Mi vagy ki az akadály annak, hogy papíron ígéretesen egyházépítő törvényeink az életben olykor igencsak csekély hatásfokkal működnek?

Lelki akadálymentesítés

Mindezekkel a kérdésekkel szembesülve fogalmazódik meg a „lelki akadálymentesítés” igénye. Mi az akadály, hogy hatékonyabban működjön az egymásra figyelő, egymást hordozó lelkigondozói munka egyházmegyei, egyházkerületi, országos szinten? Az esperesek és püspökök pásztori szolgálatának megerősítés mellett milyen szerepet vállalhat ezen a területen a megnövekedett hitoktatási terhek miatt sok helyütt válságba került lelkészi munkaközösségek? Hogyan segíthetne hatékonyabban a lelkészakadémia a továbbképzés mellett a hivatásgondozásban is? Mit jelenthet ezen a területen a most indult gyülekezet és missziói osztály formálódó szolgálata?

Tágítva a kört, fontos missziói stratégiai kérdés is, hogy vajon milyen külső és belső gátak zárják el az esetleges Isten-keresőket az éltető forrástól? Az evangéliumokban számos helyen olvashatunk arról, hogy sajnos, a Jézushoz közelálló tanítványok, „szimpatizánsok” is válhatnak akadállyá. Gondoljunk csak a Jézushoz közeledő szülőket és a gyermekeket megállító tanítványi kordonra. A gutaütött gyógyulásáért fáradozó betegszállítók is a Mester körüli tömeg miatt kényszerülnek tetőbontásra. Zákeusnak fára kell másznia, hogy láthassa a Názáretit, mert a tömeg tudatosan kirekeszti. A szeme világáért kiáltó vak koldust is a Jézus előtt járó kísérők próbálják elnémítani...

Bizony, igencsak jogos az önkritikus kérdés, amit Péter apostol fogalmazott meg döbbenetesen őszinte önkritikával: „Ki vagyok én, hogy akadályozzam az Istent?” (ApCsel 11, 17)

Szomorú aktualitást ad ennek a kemény kérdésnek az elmúlt hónapok lelkesi élet- és hivatáskriziseinek egész sora, amelyek nemcsak egyéni életeket, családokat, de élő gyülekezeteket is romba dönthetnek, és valóban akadályai Isten munkájának, az egyház- és gyülekezetépítés missziói szolgálatának.

Az identitászavarral küszködő egyházkerületi fegyelmi tanácsok és egyházi bíróságok csak kullognak az események után. Csaknem tehetetlenek és eredménytelenek az egymással sem igazán kompatibilis és együttműködni képes különböző szintű és mandátumú testületek: gyülekezeti, egyházmegyei, egyházkerületi grémiumok, elnökségek, fegyelmi tanácsok és bíróságok. Óriási a zsinat felelőssége, hogy sürgősen felülvizsgálja az ezen a területen újra meg újra ellenmondásosnak, működésképtelennek bizonyuló törvényeinket.

Égető szükség lenne a preventív hivatás gondozásra, amely területen még csak néhány kezdeti lépést tettünk meg: kerületi hivatásgondozó napok...

„Legyenek láthatóvá tetteid szolgálidon...”

*Beszámolómat a 90. zsoltár csattanójával zárom, amit **Bencze András** szellemesen kapcsol össze stratégiánk mottójával a „Láthatóan evangélikus” lózunggal a Lelkipásztor októberi vezércikkében. Valójában csak úgy lehet hitelesen jelen az evangélikus egyház a mai magyar valóságban, ha Isten szeretete, Isten békessége, Isten világossága láthatóvá lesz transzparens szolgálain, azaz rajtunk keresztül. Jézus egyértelműen summázza tanítványai küldetését: „Ti vagytok a föld sója...Ti vagytok a világ világossága...a hegyen épült város...”(Mt 5, 13-14)*

Ezért kell naponta könyörögnünk magunkért és egyházunk küldetéséért a világban, hogy ne csupán csak passzívan létezzünk, hanem aktívan jelen is legyünk:

*„Legyenek láthatóvá tetteid szolgálidon, és méltóságod fiainkon!
Legyen velünk Istenünknek,
az Úrnak jóindulata!*

Kezeink munkáját tedd maradandóvá, kezeink munkáját tedd maradandóvá!” (Zsolt 90, 16-17)

Végül szeretném megköszönni Elnöktársam, Munkatársaim, az Országos Iroda, valamint a Zsinat elmúlt évi szolgálatát, és kérem beszámoló megvitatását, továbbgondolását és elfogadását.

12.22

Mészáros Tamás felszólalásában elmondta, hogy a hivatásgondozásban nem túl sikeres egyházunk, lasszóval kell összefogni az embereket.

Győri Gábor elmondta, hogy három kerület espereseiből megalakult egy rekreációs kör (bizottság), akik etikai ügyek hatására jöttek létre. Felkészítésre, aktív időre és betakarítási időre osztották fel a lelkesi szolgálatot. Szerettek volna a prevencióra, a motivációra, a

terápiára, a tudatosításra és a szankcionálásra, a szembesítésre koncentrálni. Ez a munka a fiókban van, ha a zsinat szeretné ezt előhozni, akkor ezt szívesen rendelkezésre bocsátják.

Gáncs Péter említette, hogy Győri Gábor javaslata mellett fontos az, hogy a lelkeszi életpályamodell javaslatát **Joób Máté** és **Kendek-Kirchknopf Péter** dolgozták ki és szeretnék, ha ezt a munkaanyagot fontosnak tartanák. Az esperesi tanácson is szó volt erről.

12.31

A zsinati tagok látható többséggel elfogadták **Gáncs Péter** jelentését.

12.32

Pröhle Gergely országos felügyelő jelentése **az alábbiakban olvasható:**

Nem teljes áttekintésre törekszem, csupán néhány olyan szempontot, ügyet emelek ki, melyet átgondolásra, megvitatásra érdemesnek tartok. Általánosan megállapítható, hogy az egyházvezetés munkája, az egyes választott testületek működése közötti összhang sokat fejlődött, ugyanakkor még mindig messze vagyunk attól, hogy ideálisnak nevezhessük a belső struktúrákat, az adminisztratív működés rendjét. A különböző testületek, személyek közötti, a korábbinál jobb együttműködés leginkább talán azzal magyarázható, hogy a népmozgalmi adatokban és a központi népszámlálás során megmutatkozó, az egyháztagság drámai fogyását jelző tendenciák egyre inkább világossá teszik mindenki számára: közös a felelősségünk e folyamat feltartóztatásában, reménység szerint megfordításában.

I. Az egyház anyagi és intézményi helyzete, az Országos Presbitérium tevékenysége

1. Anyagi helyzetünk

Anyagi helyzetünk alakulása szempontjából a legelgondolkodtatóbb negatív fejlemény az 1%-os adójóváírásból származó bevétel 12%-os visszaesése. S miközben természetesen meglegezővel vesszük tudomásul a sikeres pályázatokon megszerzett források emelkedését és a jövőre vonatkozó ígéreteket, az 1%-okból származó, igazán szabad mozgásteret biztosító források kiesése komoly érvágás. Éppen ezért tekintjük az állammal folyó tárgyalások egyik sarkalatos pontjának azt, hogy az adórendszer változása nyomán kialakult számunkra hátrányos jelenséget a jövőben elkerüljük. Át kell gondolnunk, hogy ilyen körülmények között a rendelkezésre buzdító kampányunk módszertanát megtartsuk-e, vagy koncentráltabban próbáljunk a hívek, szimpatizánsok felé fordulni. Az biztos, hogy gyülekezeteinknek egészségesebben, erőteljesebben kell felvállalni a helyi kampányok megszervezését, míg az ehhez szükséges segédeszközök biztosítása nyilvánvalóan az országos egyház feladata.

A korábban elindult pályázatok jó ütemben haladnak, bár olykor előfordul, hogy a pályázati módszer esetlegessége okán olyan beruházásokra is sor kerül, amit a helyi evangélikus közösség állapota, mérete nem feltétlenül indokolna. Ilyen helyzetekben csak abban reménykedhetünk, hogy a megújult környezet a közösség vonzerejét, belső összetartását, felelősségét is növeli.

2. Intézményi helyzetünk

*A korábbi években is már számtalanszor emlegetett jelenség, mely szerint az átvett, vagy átvételre váró intézmények száma, az ezek megfelelő, hívő evangélikus, ugyanakkor szakmailag is kiváló szakemberekkel történő feltöltése egyre nehezebb, s egyre inkább fordítottan arányos az evangélikus hívek aktivitásával. A más körülmények között akár örvendetesnek is tekinthető oktatási intézménybővülés következtében az országos vezetői tanácskozásra idén már a saját balatonszárszói infrastruktúránk kicsinek bizonyult. A megfelelő vezetők megtalálásának nehézségei, a nemrég átvett, bizonyos esetben óriási intézményben, intézményekben tapasztalható vezetői gyengeségek, az intézményt elhagyó diákok nagyobb, elővigyázatosságra kell hogy intsenek minket. Nem elég a lelkesedés, a helyi polgármester – nem teljesen önzetlen – nagyvonalúsága, szigorú vizsgálatnak kell alávetni a fenntarthatóságot – s messze nem pusztán anyagi vonatkozásban. Nem törekedhetünk másra, csak hogy olyan helyen vegyünk át – ha egyáltalán – intézményeket, ahol nem pusztán a lelkészek és néhány helyi erő vizionárius volta, hanem a helyi evangélikus közösség állapota, lelki és anyagi ereje is biztosítani tudja a tartós, jó működést. Reménység szerint ehhez megfelelő támaszt nyújthat majd a nemrég létre jött **Evangélikus Pedagógiai-szakmai Szolgáltató és Továbbképző Intézet**. Szintén az evangélikus egyházi oktatás jobb „önismeretét” fogja szolgálni az a szociológiai vizsgálat, mely intézményeink elfogadottságát, fejlesztésének lehetőségeit fürkészi.*

*Tekintettel arra, hogy a lelkészképzés egyházunk jövője szempontjából döntő jelentőségű, az intézményi együttműködés jegyében is több figyelmet fordítottunk az **Evangélikus Hittudományi Egyetem** körülményeinek, a lelkészképzés minőségének biztosítására. Elismerve az állami intézményfenntartási körülmények kényszerítő erejét, egyértelművé vált, hogy akár anyagi áldozatok árán is mindent meg kell tennünk az egyetemen folyó pedagógiai és tudományos munka béklyóinak eltávolításáért.*

3. Országos Elnökség és Presbitérium

*Továbbra sem sikerült közelebb jutni annak tisztázásához, hogy a **hét tagú elnökség** és az **Országos Presbitérium** között pontosan hogyan is működik a feladatmegosztás. A redundáns elemek, a többször napirendre kerülő, ám a döntésig el nem jutó ügyek frusztrálják az érintetteket – különösen az elnökség világi tagjait. Nem kérdéses, hogy e kompetenzavarok feltárása és kiküszöbölése az Országos Iroda feladata marad.*

II. Az Országos Iroda működése

*Elmondhatjuk, hogy az **Országos Irodában** folyó szervezeti, személyi átalakításokat siker koronázta, **Krámer György** személyében olyan országos igazgatót sikerült megnyernünk, aki képes konszolidálni a szervezeti működést, delegálni a feladatokat, visszaadni az osztályvezetők illetékességi körét, felelősségét, s ezáltal önbecsülését.*

*Az átalakítás levezénylésében döntő szerep jutott **Végh Szabolcsnak** és **Sághy Andrásnak**, akiknek e helyről is köszönetet mondunk. Nem állítható persze, hogy az egyházmenedzsment egy csapásra szárnyakat kapott volna. Továbbra is nagy szükség van egy, az egyház vagyongazdálkodását is alakító, szemmel tartó gazdasági igazgatóra, és az sem kétséges, hogy – bármennyire is elismerve a jelenlegi munkatársak kvalitásait - meg kell erősíteni az irodán folyó jogi tevékenységet. Csak ezzel, a professzionalitása által öntudatos, autonóm szemlélettel lehet elhárítani a jogszabályainkban újra és újra felbukkanó ellentmondások veszélyét, s lehet építő jogalkotásra felhasználni azt a konstruktív szándékot és hangulatot, ami a testületek együttműködését mostanság jellemzi.*

*Az egyes osztályok közül – újdonsága miatt is – érdemes kiemelni a **Gyülekezeti és Missziói Osztályt**, melynek tevékenységéhez én személyesen is nagy reményeket fűzök. Fontos, hogy az osztály neve (rögzítsük: **Mészáros Tamás** nyugati felügyelő ötlete), egyben programja is. Reméljük, hogy egy év múlva már az olykor egymás hatását kioltó egyházi programok jobb koordinációjáról, okosabb megszervezéséről számolhatunk be.*

E jelentéssel együtt kerül a zsinat elé az országos iroda székháza felújításának finanszírozási terve, ami hosszú és komoly munka eredménye. Ezért külön köszönet illeti mindazokat, akik ebben aktívan részt vettek. Remélem, hogy a változás mértéke, a felújított épület minősége az irodában folyó munka minőségét is tovább javítja majd. A költözködés, az átmeneti irodahelyiségek használata nyilván számos járulékos terhet ró a munkatársakra és persze mindazokra, akik különböző ügyekben az iroda segítségét kérik. Fontos, hogy az átalakítást kellő türelemmel viseljük arra is gondolva, hogy egy több évtizedes mulasztást igyekszünk most pótolni abban a reményben is, hogy a Luther végrendelet építészeti környezete méltó legyen a reformáció közelgő 500 éves jubileumán várható fokozott érdeklődésre.

III. Egyház és közélet

A beszámolási időszakban lezajlott politikai választási kampányok során – egy-két rendkívüli esettől eltekintve – nem került sor arra, hogy az egyház látványosan bevonódott volna a politikai küzdelmekbe. Az az evangélikus tradíció, mely a józan hang megtartásával, tárgyilagosan igyekszik rávilágítani a politika mulasztásaira, tévedéseire, megóvásra érdemesnek tűnik. Mindig furcsán hangzik, ha akár kormánypárti, akár ellenzéki irányban egyházi képviselők túlonúl látványos gesztusokat tesznek. Más kérdés ugyanakkor, hogy bizonyos, az egyház számára is fundamentális értéktartalmat hordozó ügyben, mint amilyenek például a szociális kérdések, vagy a családpolitika, az egyháznak érdemes lenne jobban hallatni a hangját.

*Az egyházi tényfeltáró munkát dokumentáló második Háló kötet megjelenése egyértelműen pozitív visszhangot váltott ki a világi közvéleményben, ugyanakkor úgy tűnt, mintha az egyházi fórumokon is nagyobb megértés övezte volna a megjelenést, mint a tényfeltárás korábbi fázisaiban. S ha a **Nemzeti Emlékezet Bizottságának** nincsenek is olyan tagjai, akik a tényfeltáró bizottságban korábban már bizonyították elkötelezettségüket és rátermettségüket, nyilvánvaló, hogy az állami bizottság működése során számos alkalommal fog visszanyúlni az evangélikus tényfeltárás módszertanára.*

*A következő 3 év fontos közéleti, tehát messze nem csak egyházi ügye lesz a **reformáció 500. évfordulójára** való készülődés. Az a tény, hogy a miniszterelnök elnökletével állami bizottság is alakult, melynek titkára zsinatunk lelkészi elnöke, olyan szinergiák szabadulhatnak fel az egyházi és világi együttműködés által, melyeket nem pusztán lehetőségünk, de kötelességünk is hasznosítani minden szinten a saját evangélikus közösségünk jobb megismertetése érdekében. A mi egyházi emlékbizottságunk és a gyülekezeti és missziói osztály feladata lesz az, hogy az ezzel kapcsolatos segítséget gyülekezeteinknek országszerte megadja.*

IV. Kitekintés

Napjaink egyházi közéletét több kellemetlen, olykor tragikus ügy borzolja. Bizonyos negatív jelenségek túl sokáig maradnak szó nélkül, vagy azért, mert nem vesszük őket észre, vagy azért, mert valami félreértett békességre törekvés jegyében nem szólunk róluk. Az egyházi alkalmazottak, különösen a lelkészek diszciplináris felügyeletére ideális esetben alig

van szükség, ugyanakkor az utóbbi időben az egyházi elöljárók több esetben is szembesültek e feladat lehetetlenségével. A főpásztori felelősség igen sokrétű, az egyház demokratikus berendezkedése és a világi közegből kiemelt apostoli küldetés által kijelölt feladatkör. Nem megengedhető, hogy az ebből fakadó tekintélyt bárki, mégoly furmányos ügyvédi megfontolások alapján is megkérdőjelezze, amint ez a közelmúltban történt. Szükség van tehát az ilyen jelenségek tudatos megfékezésére.

Ugyanakkor nem volna szabad eddig eljutni. Éppen ezért óriási szükség lenne az egyházi középszint, az esperesi kar megerősítésére – az egyházmegyék számának egyidejű csökkentése mellett. A felügyelői körben az utóbbi hónapokban megfogalmazott igények világossá tették annak szükségességét, hogy a lelkeszi karnak és a gyülekezeteknek az eddiginél eredményesebb lelki és adminisztratív „kísérése” a megfelelő szervezeti átalakításokkal lehetővé váljék. Érdemes tehát erről az előttünk álló két éves időszakban széles körben konzultálni, hogy a hat éves választási ciklus vége előtt még időben megszülethessenek a törvénymódosító javaslatok.

Végezetül: nagy tisztelettel és hálával gondolok mindazokra, akik lelkiismeretesen képviselik az evangélium és az egyház ügyét – bármely pontján is egyházunknak. A közelmúltban lezajlott országos felügyelői konferencián is megfogalmaztuk: fel kell szabadítanunk lelkeszeinket, püspökeinket a teológiai munkára, az evangélium hirdetésére. Az egyetemes papság gondolatának maximális elfogadása mellett is tény: leginkább ők rendelkeznek – jó esetben – azzal a tudással, képzettséggel, ami az igehirdetés szolgálatára alkalmassá teszi őket. Ennek ideális feltételeit kell megteremtelnünk, miközben újra és újra meg kell kérdeznünk magunktól és környezetünktől, klerikusoktól és világiaktól: vajon komolyan vesszük-e a missziói parancs által ránk rótt felelősséget. Köszönöm vezetőtársaim, munkatársaim elmúlt évben tanúsított együttműködését, türelmét. Remélem, hogy ha olykor erőtlenségünk nyilvánvalóvá is vált, az igyekezetet Isten tetszése és a szolgatársak megértése kísérte.

Kérem jelentésem elfogadását. Erős vár a mi Istenünk!

12.45

A zsinat egyhangúlag elfogadta a jelentést.

12.46

Abaffy Zoltán nemlelkészi zsinati elnök beszámolóját irodalmi idézettel kezdte.

A kő üzen...

Gondolod, kerül életed útjába egyetlen gátoló kő is hiába?

Lehet otromba, lehet kicsike, hidd el, ahol van, ott kell lennie.

De nem azért, hogy visszatartsd téged, se, hogy lohassza kedved, merészséged.

Jóságos kéz utadba azért tette, hogy te megállj mellette,

nézd meg a követ, aztán kezdj el beszélni róla Isteneddel.

Őt kérdezd meg, milyen üzenetet küld azzal az akadállyal neked.

S ha lelked Istennel találkozott, utadban minden kő áldást hozott.

„...a sarokkő pedig maga Krisztus Jézus, akiben az egész épület

egybeilleszkedik”

Ef. 2:20-21

Ezután **Abaffy Zoltán** felsorolta jelentésében a konkrét 2014-es évi munkákat, a tárgyalt témákat. Ezeket nem felsorolva, **a jelentés az alábbiakban olvasható:**

Mint az az itt ülők előtt is ismert, megválasztásunk után 2013-ban, eltérően az előző évektől „csak” három zsinati ülészsakot terveztünk. Ezt terveztük 2014-re is – és ezt is hajtjuk végre - mármint három ülészsakot.

A 2013. évi X/4. novemberi – őszi – ülészsakunk nagy eredménye volt az évek óta húzódo Szolidaritási Törvény elfogadása. Lehetnek még benne hibák, javítani valók, de úgy gondolom, ez egyfajta mérföldkő volt és az mai is egyházunk szolgálatában.

Legyünk rá büszkék és éljük meg, használjuk az abban rögzítetteket. Ez persze nem csak a Szolidaritási Törvényre igaz. Milyen jó lenne, ha egyházunk közvéleménye, de minimum a lelkészeink és a felügyelőink tisztában lennének az érvényes törvényeinkkel. És nem csak tisztában lennének, hanem az alapján dolgoznának, hoznák meg döntéseiket.

Tisztelt Zsinat!

Elnöktársammal nem véletlenül két alapvető ügyet tűztünk a zászlónkra. Ez az egyébként szorosan összefüggő két téma:

- - **„Láthatóan Evangélikus!” a Magyarországi Evangélikus Egyház stratégiája,**
- - **a missziói munkaág megújítása, átszervezése.**
- *Be kell látni, a legutóbbi népszámlálási adatok is visszaigazolták: valamit nem csinálunk jól, valamin változtatni kell! Ezért is fontos, hogy az előbbi két témát tényleg alaposan beszéljük át, gondoljuk végig és tartalmas cselekvési programokkal tegyük „működő képessé” és elsősorban eredményessé.*

Az elmúlt évben elfogadásra került a MEE stratégiája. De hol vannak a cselekvési programok? Nehogy abba a hibába essünk, hogy van egy a „palcunkon” jól mutató - jó anyag, de annak megvalósításából nem lesz semmi. (Nem tudjuk „apró pénzre váltani...)

Még egyszer a misszióról... A Zsinat eddig két alkalommal – általános vitában - tárgyalta a missziói munkaág megújításának kérdését. Valljuk be őszintén nem kaptunk ez ideig olyan tartalmas anyagot, mely alkalmas lenne a „stratégiai cél” eléréséhez.

Most azzal, hogy az Országos Irodában létrejött a Gyülekezeti- és Missziói Osztály, talán „begyorsul” valami, és két éves „várakozás” után érdemi lépések, „döntései helyzetek” alakulhatnak ki.

- *Lássuk be, nem vagyunk egy nagy egyház, ezért különösen is fontos, hogy hatékony intézkedéseket hozzunk.*
- *A stratégia, a missziói és a média (információs központ) felülvizsgálata, átdolgozása, átszervezése, újra gondolása most párhuzamosan folyik (folyt). Kell, hogy találkozzanak az alapelvek és a lényeges elemek „összefésülése” megtörténjen. Tudunk-e tartalmas, hatékony cselekvési programokat beindítani, és ami ennél is fontosabb, folyamatosan működtetni, azt kontrolálni, ha szükséges módosítani és állandóan értékelni.*

Tisztelt Zsinat! Kedves Testvérek!

Szeretnék, kell még egy-két egyházunkban nyilvánvalóan jelen lévő kérdéstről említést tennem.

A nyáron volt alkalmam többek között nem egy alkalommal találkozni nyugdíjba vonult lelkész testvérekkel. Őszintén mondom, hogy meglepett, amikor többen elkeseredettségüknek adtak hangot, mintha „légüres térbe kerültek” volna.

Ahogy fontos téma, szolgáló lelkészeink pásztorolása, lelki gondozása, azt gondolom, kívánatos lenne a nyugdíjba vonuló lelkésztestvéreinkkel való foglalkozás – gondozás is. Nem csupán egy évben egyszer – nyugdíjas lelkészek találkozója -, hanem egy átfogó „program”, ha kell egyházmegyei vezetéssel, hogy ne hagyjuk „kialudni” a bennük lévő kincset. Használjuk Őket!

Más...

Lehet, hogy csak én tulajdonítok nagy jelentőséget annak, hogy egyházunkban „felerősödőben” van különböző kegyességi irányzatok „szembenállása”. Lehet erről nem beszélni, a fejünket a „homokba dugni”, de a tényét nem vitathatja senki.

Hogyan tovább?

Létrejön („jöhet”?) egy „vizionált egyházzakadás”, vagy tudunk értelmes, eredményre is vezető párbeszédet folytatni. Itt, a még valójában érdemi munkát nem végző Teológiai Bizottságunkra óriási felelősség hárul!

Végül, de nem utolsó sorban újra a misszióról...

Nincs fontosabb, mint ez a kérdés! Nem levettük a zsinat napirendjéről ezt a kérdést, hanem a 2015. évi májusi ülészakra szeretnénk egy ténylegesen is használható anyagot hozni országos egyházunk Evangélizációs és Missziói Bizottsága, valamint az Országos Iroda Gyülekezeti és Missziói Osztálya együttes munkája eredményeként, mely anyag rövid, közép és hosszú távon is meghatározza egyházunk missziói munkáját. Isten adjon erőt, bölcsességet ehhez a közreműködőknek!

Áldott adventi várakozást kívánva, kérem éves elnöki beszámolómfelfogadását. Erős vár a mi Istenünk!

12.57

Solt-Száraz Csenge felszólalásában igényesnek és precíznek nevezte a beszámolómf.

A zsinat elfogadta a beszámolómf.

12.58

A zsinat lelkészi elnökének, **Hafenscher Károlynak** jelentése következik, amelyet az alábbiakban olvashatnak:

Ítélet vasárnapja van mögöttünk. Ez a tény arra is figyelmeztetett, hogy mindenről – a zsinati munkánkról is – számot kell adnunk. Nem csak egyházunk népe és itt, a legfelsőbb döntéshozó testülete előtt. Akire sokat bíztak, attól sokat várnak el a végelszámolásnál, hisz mindannyiunknak meg kell jelennünk majd az ítélő szék előtt. Hála Istennek az értünk meghalt és feltámadt Krisztus ítélőszéke előtt. Advent küszöbén pedig nem feledhetjük, hogy Krisztusvárásunk nem tétlen, „majd lesz valahogy” várakozást jelent, hanem az útkészítést a közeli és távlatos jövőbe, az Ő fogadására, de az addig vezető út őszinte elkötelezettségében.

*Köszönöm **elnök-társamnak**, hogy összefoglalta azokat a legfontosabb eseményeket, folyamatokat, amelyek a zsinaton, a zsinattal, vagy a zsinattal összefüggő módon egyházunkban zajlottak. Ezért ezekre nem térek ki.*

Rögtön itt azonban szeretném kifejezni afeletti örömeimet, hogy kiválóan tudunk együtt dolgozni elnöktársammal. Miközben tudjuk, hogy nem mindenütt működik felhőtlenül a paritáson alapuló kettős vezetés, a zsinatban – úgy érzem, s ezért Istennek adok hálát – egymást kiegészítve, egymást segítve, egy irányba húzva, mindenben együttműködve tudunk dolgozni. Ez különleges ajándék, s talán azért adta az Úristen, hogy egy kicsit modell is lehessen olyan helyek számára, ahol feszültségek vannak.

*Örömökre szolgált, hogy beindult a **teológiai bizottság** munkája. Sajnáljuk, hogy miután elindult ez a tevékenység is, a bizottság elnöke – a Hittudományi Egyetemen végzett – munkája miatt visszalépett mind a bizottsági elnöki tisztségéből, mind a zsinati tagságából. Kezdetől fogva nagy hangsúlyt helyeztem arra, hogy nem lehet evangélikus zsinat teológiai bizottság nélkül, ezért most is arra kérem zsinatunkat, hogy fordítson kiemelt figyelmet erre a munkára. Csak biztos alapokon állva, csak a hitünk ismereteihez mérve, csak Jézus Krisztuson tájékozódva – ez lenne a teológia lényege – lehet és szabad a Magyarországi Evangélikus Egyházban döntéseket hozni. Nekünk nem a paragrafusok, de még csak nem is a számviteli törvény a primer irodalmunk, hanem a Szentírás, Isten Krisztusban adott kinyilatkoztatása. Minden – imént említett segédeszköz – csak innen értelmezhető, hiszen mi a kettőskormányzás lutheri tanítása szerinti egyházi kormányzás miniszterei, azaz szolgálói vagyunk („Verbum Dei minister”). Ebben pedig nem a világi minták a meghatározóak, ha még oly tetszetősek, vagy próbát kiálltak itt. Ez egy más világ – az egyház világa, ahol hangzik az evangélium és egyben az elkötelező mondat: Isten országa köztetek van.*

*Közismert, hogy a zsinat lelkészi alelnöke, **Smidéliusz Zoltán** nyugállományba készülődik. Ebben a jelentésben is szeretném rögzíteni a köszönet szavát az elmúlt két év alelnöki munkájáért és azért a több évtizedes munkáért, amit a zsinatban, a legkülönbözőbb időszakokban és tisztségekben végzett.*

Isten áldása legyen mindazon, amit köztünk elvégzett, kérjük, azzal a bizonyossággal fejezze be zsinati munkáját, hogy bár az egyházi közéleti munka sohasem volt (és lesz) könnyű, s ebben nem csak kihívások, de nehéz időszakok, néha még buktatók is vannak, de „munkánk nem hiába való az Úrban”. S ha Pál apostol ezt a feltámadás himnusza végén, az örök élet reménységében fogalmazza meg, akkor mi is így visszhangozhatjuk mondatát, tudva, hogy a zsinati aprómunka és a nagy döntések sora is nem az adott pillanatok, vagy könnyen átlátható

időszakok fényében értékelhetők, hanem az örök élet távlatába helyezhetők. Sub specie aeternitatis...

Félidőben vagyunk a választások között, így hát érdemes egy pár általános értékelő, kérdést felvető témát előhozni.

A zsinat munkája békés és kiegyensúlyozott. Ez nem azt jelenti, hogy nincsenek indulatok, nincsenek esetleg feszültebb pillanatok. Ez azt jelenti, hogy a zsinat egésze, s annak részei, munkaközösségei az ügghöz méltóan kezelik egyházunk dolgait, kérdéseit. Ezért külön köszönet mindenkinek.

*A **testületi iroda** – sok helyben topogás és nehézség és számos problematikus hónap után – összerázódik. Az ügyek nyilvántartásának, kezelésének, intézésének munkáját a korábbinál jóval magasabb színvonalon végzik, s reméljük, hogy az új munkatársak valóban mindenben segítik dr. Benkő Ingrid zsinattal kapcsolatos munkáját, amiért szintén köszönet jár. Azt hiszem, hogy az új egyház- igazgatási helyzetben van valós esély arra, hogy olyan szintre fejlődjék ez a munka, amilyenről évek óta álmodunk.*

*Örülünk annak, is, hogy **egyházunk országos irodájának** új vezetésével is jól működő kapcsolatban vagyunk. Ez az egymásra figyelés, közös problémamegoldás a jövőépítés technikájának nyitja, s azt gondolom, hogy ebben a stílusban és légkörben mindenki szívesebben dolgozik. S tudjuk a zsoltárostól, de tapasztaljuk is, hogy csak oda küld áldást az Úr... ahol az atyafiak egyetértésben vannak.*

Nagy szükség is van erre az együttműködésre, hiszen igen nagy feladatok állnak előttünk. Egyrészt érdemben tovább kell lépniük – ahogy elnöktársam ezt kiemelten hangsúlyozta – az egész egyház gyülekezetekig leérő missziói attitűdjének, lendületének újraélesztésében, hogy minden gyülekezet missziói gyülekezetté váljon: nyitottan, befogadóan, másokért élően, hitvallóan és ökumenikusan.

Szükség van az egyre intenzívebb munkára a választási törvényünk újragondolásában, hiszen annak sok sebből vérző szabályozásától igen sokat szenvedett egyházunk az előző általános választásokon, de visszaköszönő hibáit folyamatosan megtapasztaljuk. Ezzel együtt kell egyszerűsíteni egyházunk struktúráját (a kettő ugyanis elválaszthatatlan egymástól). Mindannyian tudjuk, hogy mekkora egyház vagyunk. Próbáljuk ebből levonni a megfelelő következtetést. A népegyházi szervezet nemcsak hogy elviselhetetlenül költséges, de nagyon bürokratikus is, s eltereli a figyelmet a küldetésünk lényegétől. A mustármagnak nem kell hajóbőrönd méretű tok... Ha nem akarunk kapkodni a zsinati ciklus vége felé, akkor erről mihamarabb el kell kezdenünk együtt, széles körben gondolkodni.

*Nem tudok hallgatni arról, ami a miskolci ügyel történt. Nem akarok az ügy részleteibe menni, hiszen a **Fegyelmi Tanács** munkáját felülró bírósági döntés kimondta az ítéletet. Így hát nem tehetek mást, mint a folyamat kapcsán néhány általános kérdést vetek fel. Lehetetlennek érzem azt, hogy a pásztori szolgálatban, az egyházvezetői munkában az egyház és az elöljárók tekintélye ki legyen téve furfangos ügyvédi eljárásoknak, egyháztól igen csak idegen stílusnak. Vonatkozó törvényünk címében is ott van, hogy az egyház békeességét kell szolgálnia minden ilyen eljárásnak. Ha pedig az egyházvezetéssel szemben hangzik el felbujtó, vagy tekintélyromboló kifejezések sora, ha a döntések ellehetetlenítik az egyház kormányozhatóságát, ha a végeredmény nem számol az egyház egészének összefüggéseivel, akkor el kell gondolkodnunk azon, hogy jó-e a szabályzásunk.*

Számtalan esetben elhangzik – a mostani ítélet indoklásban is kitérnek erre –, hogy az egyházban más szabályozás van, mint a világban, s az egyházi jogszolgáltatás alapjaiban eltér a világitól. Valóban, s éppen ezért kérdezem, vajon beszélhetünk-e arról, hogy a Magyarországi Evangélikus Egyház bírósága független, mindenkitől, még az egyháztól is független, vagy ebben a sajátos egyházi helyzetben mégiscsak az egyház bírósága? Azt hiszem, a zsinatnak kötelessége ezt az alapkérdést végiggondolni, és a kialakult helyzetet/helyzeteket kezelni. Ahogy az egyház pénzügyi kérdéseiben – szigorúan betartva a ránk is vonatkozó világi törvényeket – a szabályozásban nem csak a pénzügyi és számviteli szempontok, hanem egyházi szempontok is szerepet játszanak, úgy az egyházi belső jogrend ügyében a ránk vonatkozó világi törvények mellett, az egyház belső szabályozása az egyházi szempontokkal együtt kell, hogy érvényesüljön.

Elkerülhetetlen, hogy törvényeink mielőbbi módosításával összehangolásával, eljárási rendünk kiskapu mentes egyértelműsítésével, egy egyházi s azon belül lelkesi etikai kódex elkészítésével segítsük az egyház jó rendjének fenntartását, evangéliumhoz méltó életét, a szolgálat tekintélyének megerősítését. Minden ügyünkben a partikuláris érdekek mellett az egész egyház érdekét és összefüggéseit kell figyelembe venni.

Itt kell röviden szólnom arról, amit hosszú-hosszú évek óta érzek és tapasztalok: szét kellene választanunk egyházunk törvényeit két csoportra: az egyik az alaptörvények csoportja (egyfajta egyházalkotmány), ez lenne a zsinat kiemelt feladata. Ezeket úgy kellene véglegesítenünk, hogy ne kelljen hozzányúlni több választási cikluson át sem. A másik csoport a minket meghatározó kontextus miatt állandóan változó szabályozásoké, törvényeké. Ezeket kell folyamatosan karbantartani, ill. a változó helyzetekben újraalkotni. Jelentős részük – megítélésem szerint – át tehető a szabályrendeletek kategóriájába, élvezve annak jelentősen nagyobb rugalmasságát.

Ismételten felhívom a figyelmet arra, hogy törvényeink – sajnos elmaradt – teljes átnézése és kodifikációs felülvizsgálata az egyház életét, küldetését, működését ismerő, de a szakmában járatos kodifikátor(ok) feladata lenne. Ez a jogon belül is egy külön szakterület. Amikor az egyház egyszerűsítendő szervezetét és az ehhez passzoló választási törvényt készítjük, áldozzunk arra időt és költséget, hogy a megszövegezést törvénykészítésben jártas szakjogászok végezzék.

*Nem lennék következetes önmagam feladatköreiben, ha beszámolóm végén nem említeném meg azt az egyre szélesedő munkát, amely a **reformáció 500** éves jubileumát készíti elő. Büszkén mondom el mindenütt, hogy egyházunk élen jár ebben a munkában, az evangélikus reformációi emlékbizottság tevékenységével. Nem a múltba menekülés szándékával, éppen ellenkezőleg, a jövőépítés külső és belső lehetőségével kell készülnünk a jeles évfordulóra. Nem Luthert, nem a XVI. századot, nem az egyházat akarjuk ünnepelni, hanem ezt a különleges alkalmat is arra szeretnénk felhasználni, hogy újragondolva küldetésünket, megerősödjünk evangélikus (evangéliumi) identitásunkban, és a Jézus iránti elkötelezett bizalomban élve legyünk egyház másokért, a ránk bízottakért. Ez pedig nem az országos ünnepeken, nem fővárosi nagy rendezvényeken történik – ott is szükség van rá – hanem a gyülekezetek szintjén, a helyi közösségekben.*

13.15

A bírósági függetlenség kérdésében **Solt-Szárász Csenge** szólt hozzá a beszámolóhoz.

Rück András számos beszámolót hallgatott már, de véleménye szerint ennyire „koherens, önkritikus és előremutató” még nem hallott.

Fábri György elmondta, hogy a zsinat egyes üléseire jó lenne, hogy ha minél több fontos kérdést behoznának. Nem konkrét ügy tárgyalását kérné a zsinattól, hanem elvi megállapítások megtételét forszírozza.

„Mennyire fejezi ki az evangélikus egyházat a jogszabálygyűjtemény?” - vetette fel a kérdést Fábri. A felügyelő szerint ugyanis jogtechnikailag és általános egyházi értékelvekkkel is harmonizálniuk kellene a jogszabályainknak, hiszen összeférhetetlenségi dolgok fordulnak elő (pl. aki bíró volt egy bíróságon, másnap lehet ügyvéd is egy másik egyházi tárgyaláson és fordítva).

Hafenscher Károly átvéve a szót elmondta, hogy egy egyházi bírónak az egyházi összefüggésekben kell gondolkodnia. A sokszínűség nem változott az egyházban, s örül annak, hogy bár mindenki más-más szint képvisel, összefogva tudunk dolgozni.

Sztrókey Attila egy ószövetségi képet idézve elmondta, hogy ha magunk hozzuk a törvényeket, Isten nélkül, akkor sok bajunk lesz a világban.

13.29

Egy tartózkodás mellett elfogadták **Hafenscher Károly** beszámolóját.

13.30

Előre veszik a **tizenegyedik ülés** témáját. **Tölli Balázs** átadja az elnöklést **Abaffy Zoltánnak**. Az ülés tárgya a **2005. évi VIII. tv. módosítása** (az **Evangélikus Pedagógiai-szakmai Szolgáltató és Továbbképző Intézet – EPSZTI** tárgyában), ennek általános és részletes vitája következik, **Tölli Balázs** előterjesztésében.

Az evangélikus egyház köznevelési intézményei sorába fel kellene venni a pedagógiai szakszolgálati intézményt és a pedagógiai-szakmai szolgáltatást nyújtó intézményt. Az intézmény az evangélikus köznevelési intézményekben folyó nevelési-oktatási munkával kapcsolatban ellátja mindazokat a feladatokat, amelyeket a vonatkozó állami jogszabályok a pedagógiai- szakmai szolgáltató köznevelési intézmények feladatává tesznek, figyelembe véve az egyházi fenntartásból adódó speciális szempontokat és feladatokat.

13.37

Pröhle Gergely javaslatára a korábbi, bírósággal kapcsolatos ügy megtárgyalására felveszik témaként az eseti bizottság ügyét. Megszavazzák a küldöttek az eseti bizottság felállítását.

13.41

Előrehozzák a **tizenkettedik ülést**, amelynek tárgya az **ingatlan szerzés – ajándékozási szerződés a FÉBÉ és az MEE között**. **Gregersen-Labossa György** diakóniai bizottsági elnök terjesztette elő az ügyet. Elmondta, hogy évek óta tárgyalások folytak az egyházunkhoz köthető **Fébé Diakóniai Egyesülettel**.

Az egyezmény szerint az egyesület átadja meglévő ingatlanait az evangélikus egyháznak, amelyek a következők: **Hűvösvölgyi anyaház, Bagolyirtás (Názáret templom) a Mátrában, a piliscsabai Siló.**

Az egyház átveszi ezeket az ingatlanokat (értékük: 600 millió forint), folytatja bennük a szolgáltatásokat és vállalja, hogy az egyesületnek az ingatlanok értékének egy százalékát adja át éves támogatási díjként.

Az épületek állagára kérdezett rá **Sztrókey Attila**. Megtudtuk, hogy ezek viszonylagosan megfelelő állapotban vannak, egyesek energetikai felújítás előtt állnak.

A zsinat elfogadta az ingatlanok átvételéről szóló egyezményt és egyetértettek az évi 6 millió forintos támogatással is.

13.50

Ebédszünet.

15.00

Elsőként az EPSZTI-vel kapcsolatos törvénymódosítást szavazták meg a zsinati küldöttek.

15.07

A sorszámban **negyedik ülésen** Abaffy Zoltán elnököl és az **Üllői úti központi épületegyüttesünk felújításáról** lesz szó. A tervezet előterjesztését **Krámer György** országos irodaigazgató kezdte el.

A Magyarországi Evangélikus Egyház, Budapest VIII. kerület Üllői út 24. számú alatti országos védettségű műemlék épületének (Országos iroda, Könyvtár, Levéltár, Józsefvárosi gyülekezet, Luther kiadó, Evangélikus Élet szerkesztőség, EPSZTI) teljesskörű felújításáról, korszerűsítéséről kell ma a zsinatnak döntenie.

Az előadótól megtudtuk, hogy az épület jelenlegi állapota miatt méltatlanok a munkavégzési körülmények egyházunk országos központjában. A statikai problémák miatt veszélyessé vált irodák, függőfolyosók, a villamoshálózat elöregedése, az érintésvédelem hiánya, a tűzvédelem szempontjából nem megfelelő közlekedők, a nem elegendő számú mellékhelység, a zajszennyezés, a raktárhelyiségek vizesedése nem egyszerűen megnehezíti, hanem sok esetben ellehetetleníti a munkavégzést. Az **Országos Könyvtár** és az **Országos Levéltár** közönségforgalmi terei alulméretezettek, a levéltár balesetveszélyes körülmények között működik. A **Józsefvárosi Evangélikus Egyházközség** lelkészlakása nem alkalmas a lelkészcsalád befogadására, a templom földémszerkezete nem teszi tehetővé a nagyobb létszámú rendezvények megtartását, a fűtőrendszer hangos, oxigénfelhasználása miatt balesetveszélyes, nem működnek a villamos vezetékek. Az egész épületre jellemző, hogy a gépészeti rendszerek több évtizedesek, cserére, korszerűsítésre szorulnak. Ez az állapot azért állhatott elő, mert az egész épületegyüttest átfogóan érintő, megalapozott koncepció mentén végigvitt felújítás-átalakítás az építés óta, vagyis 1870-óta (Üllői út 24.) illetve 1906-óta (Szentkirályi u.51.), gyakorlatilag nem történt. Az utolsó részleges felújításra 1977-79 között, a metróvonal építése során észlelt statikai problémák észlelése után került sor. Az azóta eltelt közel 40 évben csak kisebb, azonnali beavatkozást igénylő munkákat végeztek.

Ahhoz, hogy az építkezésről megfelelően dönteni lehessen, **Krámer György** munkatársait kérte meg beszámolni. Először **Benczúr László** építész mondta el, hogy nem először áll az Üllői út kérdésében a zsinat elé.

Több elképzelés meghíúsulása után, 2013. évben az egyház a KEOP energetikai kiíráshoz kapcsolódó komplex korszerűsítési pályázaton (329,3 milliós beruházás, 197,6 milliós támogatás – 132 milliós önerő) támogatást nyert el. A zsinat ekkor hatályon kívül helyezte, a 47/2008.(XI.28.) sz . határozatot, amely az épület lebontásáról és új építéséről határozott. Az elnyert KEOP pályázat keretében lehetőség nyílik mindkét épület homlokzatának teljes megújítására, a vakolt felületek hőszigetelésével, a nyílászárók cseréjével, a műemlék épület értékvédelmi szempontjait is figyelembe véve, az eredeti megjelenés visszaállításával. A projekt keretében gépészeti korszerűsítés történik, a széttagolt fűtési rendszerek egyesítésével, energiatakarékos berendezések alkalmazásával, megújuló energiaforrások igénybevételel (a déli tetőfelületekre pozícionált napelemek és napkollektorok alkalmazása) a pályázati célnak megfelelően a működési költségek jelentős csökkenését eredményezve. A beruházás 2015. évben valósul meg, halasztására az EU támogatási szabályok miatt tovább nem lehetséges. Az épületek felújítása, korszerűsítése az itt lévő intézmények szabályos működésének biztosítása érdekében halaszthatatlanul szükséges.

A KEOP pályázati támogatás azonban nem terjed ki a felsorolt korszerűsítési munkákkal egyidejűleg szükségszerűen és gazdaságosan (az épület a KEOP megvalósítás miatt kiürítésre került, a vállalkozó hamarosan felvonul, az épület körbe lesz állványozva) elvégzendő beruházási munkák finanszírozására, ezért többletforrás biztosítása szükséges:

- a statikai megerősítési munkákra: a Szentkirályi utcai épület függőfolyosóit tartó korrodált acélgerendák megerősítése/cseréje; a Szentkirályi utcai nagyteres lefedések acélgerendáinak megerősítése a templom, a levéltár és könyvtár helyiségeiben, az alapozás és a függőleges tartószerkezetek megerősítése a raktározási funkciókkal érintett területeken; az Üllői úti épület közbenső csapos gerendás fafödém szakaszainak cseréje tűzvédelmi, valamint teherbírási igény miatt; faanyagvédelmi szakvélemény szerint szükséges fedélszék beavatkozások a Szentkirályi utcai épületen
- az elavult, állandó meghibásodás miatt a gyűjteményi állományt is veszélyeztető gépészeti vezetékek, berendezések cseréje a vizes blokkokban
- az érintésvédelmi szempontból elfogadhatatlan állapotú elektromos hálózat teljes cseréje
- a vezetékek cseréje miatt szükséges festési, burkolási munkák
- az utólag beépített, rossz pozícióban lévő, már szinte működésképtelen felvonó cseréje
- a kopott padlóburkolatok (a födémcserek miatt nagy területen automatikusan szükséges) cseréje

Az **Építési és Ingatlanügyi Bizottság** tárgyalta a felújítási terveket, és a támogatta azok megvalósítását.

A felújítás eredményeképpen méltó és biztonságos környezetbe kerülnek a levéltári és könyvtári dokumentumok, korszerű, fejlesztést is lehetővé tevő elhelyezést kapnak a gyűjteményi raktárak. Az épületek üresen álló, jelenleg műszaki állapotuk miatt

kihasználatlan helyiségei hasznos funkciót kapnak. A Józsefvárosi gyülekezet esztétikus, fenntartható tereket kap hitéleti célra. Az ifjúsági munka számára vonzó klubhelyiség kerül kialakításra. Az intézmények dolgozóinak munkakörülményei javulnak, csökken a zajterhelés, egészségesebb lesz az irodákban a levegőminőség, a világítás.

Az építészeti, statikai, gépészeti és elektromos szakági munkákat az épület átgondolt, a működést optimálisan szolgáló funkcionális elrendezésre vonatkozó alaprajzi kialakítás szerint, az Országos Presbitérium által jóváhagyott koncepció alapján valósul meg.

Ezután a finanszírozás kérdéseit **Csorba Gábor** gazdasági osztályvezető mondta el. A KEOP pályázat révén 600 millió forint áll rendelkezésre, ezt a zsinat már támogatta, a hiányzó 900 millió forint finanszírozásáról kell döntenet. Az előzetes finanszírozásra két lehetőség van: banki hitel és saját alapok időleges felhasználása. Bármelyik finanszírozási mód is kerül kiválasztásra, annak az éves tőke és kamat törlesztését az egyház költségvetésébe 10-15-20 éven keresztül be kell tervezni.

A **Gazdasági Bizottság** támogató véleménye alapján, az **Országos Presbitérium** a saját forrás felhasználásával a belső finanszírozást javasolja, 15 év alatti törlesztéssel. Ez évente 66.000.000,- Ft + kamat visszatöltési terhet jelent, ami biztonsággal vállalható, és az éves költségvetések tervezésénél kezelhető mértékű elkötelezettséget jelent.

Tervezett Üllői úti homlokzat

Tervezett Szentkirályi utcai homlokzat

Az első hozzászólók a pénzügyi finanszírozásra, a költözés költségeire (**Ittzés András**) kérdeztek, valamint a további pályázati finanszírozást (**Gabnai Sándor**) vetették fel.

Győri Gábor a józsefvárosi gyülekezet tulajdonviszonyaira kérdezett rá.

Stermeczki András azt kérdezte, hogy kizárjuk-e magunkat későbbi pályázati lehetőségéből, ha ezt a nagyberuházást most megszavazzuk, valamint a fenntarthatóságot illetően vannak-e olyan tervek, hogy ebből az épületből bizonyos részeket kiadjunk.

Hafenscher Károly szerint az lenne az igazi, ha az országos iroda helyiségeiben otthont tudna adni a zsinati üléseknek.

Kiss Miklós örül annak, hogy látszik a fény az alagút végén. Kérdése az, hogy 2015 végére hogyan fog megvalósulni az energetikai felújítás, ha a nagyberuházást választják?

Roncz Béla a benyújtott javaslat elszámolási részével kapcsolatban tett fel kérdéseket.

15.40

Krámer György, Kocsis István, Benczúr László a feltett kérdésekre válaszoltak.

15.50

Kondor Péter a **Gazdasági Bizottság** elnökeként elmondta, hogy a dobozolásnak is megvannak az előnyei, mert olyan dolgok is előkerülnek, amelyekről nem tudtuk, hogy hol vannak. De félretéve a tréfát és látva azt, hogy az épület felújítását nem lehet tovább halogatni a bizottság a teljes felújítás mellett szavazott. A költözésnek egyébként is meg kell történnie, ezért jobb, ha ez egyszer történik meg.

15.54

A zsinat egyhangúlag elfogadta a következő határozatot.

15.56

A zsinat fagyos hangulatban van: fűtés mintha akadozna a teremben, egyre többen fázósan húzzák magukra pulóverüket és kabátjukat.

15.57

Az **ötödik ülés** kezdődik, amelyen **Hafenschner Károly** elnököl és a **2005. évi IV. tv. módosítása** (több témában) lesz szó. **Ittzés András** terjeszti elő a témát.

Többek között az egyházközségi presbiteri ülések nyilvánosságáról, a zsinati elnökség feladatáról, a zsinati tanács tagjairól és feladatairól van szó.

16.02

Lackner Pál problémásnak látja az egyházközségi presbitériumok ülésének nyilvánossá tételét.

16.03

Ittzés András elmondta, hogy nem egységes a gyülekezetek gyakorlata a presbitériumi ülések levezetésének kérdésében.

Sztrókey Attila szerint nem kellene kirekeszteni a tiszteletbeli presbitereket az ülésről.

16.06

A zsinati tagok megszavazták azt, hogy egyházközségi presbiteri ülés nem nyilvános (24 igen, 14 nem, 4 tartózkodás).

16.08

Megszületett a 2014. VI. törvény: 45 igen, 0 nem szavazattal, 1 tartózkodással, egy érvénytelen szavazat is volt.

16.23

A **hatodik ülésen a 2000. évi I. tv. módosítása** (harmonizáció) került sorra, az előterjesztett jogharmonizációt megszavazták a küldöttek.

16.30

Véget ért a zsinati ülés.

A tudósítást innen a holnapi nap folyamán folytatjuk.

A fasori templomban kerül sor az **Ordass- és Prónay-díjak** átadására.

Schulek Mátyás Ordass-, míg Sztruhár András Prónay-díjban részesült

Szöveg és fotó: Horváth-Bolla Zsuzsanna

Budapest – A Fasori evangélikus templomban tartott ünnepi istentiszteleten adták át 2014. november 28-án az idei Ordass- és Prónay-díjakat. Egyházunk két nagyszerű embere, bizonyágtevő lelke kapta idén az elismerést.

Az ünnepi istentiszteleten **Hafenschner Károly**, a zsinat lelkészi elnöke végezte a liturgiai- és igehirdetői szolgálatot. Mellette **Szamosi Attila** és **Abaffy Zoltán** vettek részt az imádságos részben.

Ezután **Gáncs Péter** elnök-püspök és **Próhle Gergely** országos felügyelő **Schulek Mátyás**nak átadták az Ordass Lajos-díjat.

Prónay-díjat vehetett át **Sztruhár András**.

Schulek Mátyás laudációját **Kézdy Edit**, míg **Sztruhár Andrásét** **Mészáros Tamás** mondta el.

Mint ismeretes az Ordass Lajos-díj olyan, feddhetetlen életű, magyar vagy külföldi, felszentelt – akár más felekezetű – személynek ítélt, aki kiemelkedően sokat tett a magyar evangélikus egyházért. A Prónay Sándor-díj olyan világi személynek vagy intézménynek ítélt, aki vagy amely kiemelkedő szellemi vagy anyagi támogatással áll a Magyarországi Evangélikus Egyház mellett. A díjakat ifj. Szlávic László szobrász alkotta, velük pénzjutalom nem jár.

Az Ordass-díj eddigi díjazottai: 2008 - Terray László, 2009 - Pósfay György, 2010 - Pátkai Róbert, 2011 - Ittész János (2012 januárjában vette át), 2012 - Takácsné Kovácsházi Zelma, 2013-ban nem osztották ki a díjat.

A Prónay-díj eddigi díjazottai: 2008 - soproni Líceum, 2009 - Kaláka együttes tagjai, valamint Stiaszny Éva oklevéllel kapott Prónay-plakettet, 2010 - Boleratzky Lóránd, 2011 - Polgár Rózsa, 2012 - Benczúr László, 2013 - dr. Cserhádi Péter.

„Hadd áldlak teljes szívből!” – Kezdődik a zsinat második napja

Létrehozva: 2014.11.29. 09:01, frissítve: 2014.12.03. 11:19

Szöveg és fotó: Horváth-Bolla Zsuzsanna

8.25

Ébrednek a zsinati tagok, kezdődik a második zsinati nap.

8.31

„Hadd áldlak teljes szívből ez újult reggelen” - derekas férfikórus zengett a zsinat második napján a reggeli áhítaton.

8.40

Smidéliusz Zoltán a zsinat leköszönő lelkészi alelnöke állt a pulpitus elé és reggeli áhítatában arra kérte a testvéreket, hogy szükség van az egymásra vigyázásra.

25 évig vett részt a zsinat munkájában, négy év szünettel. Visszatekintve hálás és köszönetet mondott beszédében a Mennyei Atyának, hogy ennyi ideig együtt munkálkodhatott a testvérekkel. Köszönetet mondott azért is, hogy voltak emberek, akik vele együtt küzdöttek az egyházunkért.

„A vektor mindig egy irányba kell, hogy mutasson, hogy egyfelé húzzuk a szekeret. Ehhez kellett Urunk áldása, aki nem csak megőriz, megáld és irgalmas, kegyelmes, hanem aki Krisztusban felénk fordította orcáját és minden nehézség ellenére megőriz és megtart bennünket. A legszebb és legjobb, ha az imádság szavaival fordulunk hozzá ezért” - zárta szavait Smidéliusz Zoltán.

8.45

Sor került a zsinat új lelkészi alelnökének, **Rostáné Piri Magdolnának** az eskütételére. Az eskü szövegét **Hafenschér Károly** olvasta fel.

8.47

A **hetedik ülés**en Tölly Balázs elnökletével a téma a **2013. évi III. tv. módosítása** (Zelenka Alap). A szolidaritási alap vezetője, **Muntag András** terjeszti elő.

„A nyugdíj-kiegészítés induló összegének meghatározásánál a szolgálati idő és a törvényben meghatározott jövedelem figyelembevételével, az állami szabályok szerint kell kiszámolni az egyházi szolgálati időre járó teljes nyugdíj összegét azzal az eltéréssel, hogy az állami szabályok szerinti szorzót a szolgálati idő tört évének betöltött hónapjai arányában növelve kell alkalmazni” - mondta Muntag. - Az így kapott összegből le kell vonni az állami társadalombiztosítási rendszerből kapott nyugdíj, de legfeljebb a törvényben megjelölt időponttól kezdődően az egyház által biztosított időszakra érvényes, az állam által megállapított kötelező legkisebb munkabér (a továbbiakban: minimálbér) után számított nyugdíj összegét. A nyugdíj-kiegészítés összegét a kerekítés szabályainak figyelembevételével száz forintra kerekítve kell meghatározni.

Az alap tagja a gyermekáldási ellátásra a gyermek születésétől annak 2 éves koráig jogosult, amennyiben gyermekgondozás céljából fizetés nélküli szabadságot vesz igénybe, és a másik szülő nem részesül gyermekgondozási díjban vagy gyermekgondozási támogatásban, valamint az alap tagja úgy nyilatkozik, hogy gyermeke 1 éves koráig – szerzői jogvédelem alatt álló alkotás létrehozását és nevelőszülői foglalkoztatási jogviszonyban végzett tevékenységet kivéve – semmilyen és gyermeke 1 és 2 éves kora között rendszeres heti 8 órát meghaladó kereső tevékenységet nem folytat.

Mint ismeretes, ez év elejétől kezdve a 2013. évi CCXXIV. törvény rendelkezései értelmében a gyermek 1 éves korának betöltése után lehetőség van arra, hogy a gyermekét nevelő anyja a

GYES mellett kereső tevékenységet folytasson. A javaslat ezt az állami rendelkezést kívánja követni. Szeretnénk ugyanakkor, ha ez az engedmény nem lenne a gyermeknevelés rovására. Ezért korlátoznánk heti 8 órában az elfoglaltságot” - mondta az előterjesztő.

9.03

A zsinat megszavazta az új törvényt.

9.04

A **nyolcadik ülésen a 2005. évi III. tv. módosításának** (tartási kötelezettség tárgyában) – általános és részletes vitájára kerül sor Dobrovolni Máté felvezetésében.

9.15

A zsinati tagok megszavazták a törvényt.

9.19

Kezdődik a **kilencedik ülés a zárszámadás új rendje előkészítésének** – rendelkezés a maradványokról – elvi vitájára kerül sor, **Dobrovolni Máté** előterjesztésében.

Megoldást kell keresni arra, hogy miként lehetne az éves beszámoló elfogadásakor véglegessé váló költségvetési maradványokat kezelni. A maradvány jelen esetben azt jelenti, hogy egyes költségvetési sorokon keletkező pozitív- és negatív maradványokat az adott költségvetési sor következő évi költségvetésében is figyelembe lehessen venni. Ez a maradványolási gyakorlat indirekt módon most is megjelenik a költségvetésben. A költségvetés elfogadásakor a költségvetési törvény mellékletében a költségvetési évet megelőző oszlopokban már magas bizonyossággal szerepelnek az előző évi záró adatok, amiket a döntéshozók figyelembe tudnak venni a költségvetés egyes sorának értékelésekor most is. A javaslat ezt a „gyakorlatot” ültetné át szabályozott jogszabályi keretekbe.

Így az adott költségvetési sor gazdája ösztönözve lenne az ésszerű gazdálkodásra, mert tárgyévi gazdálkodása kihat a későbbi lehetőségeire, emellett a jelenleg is meglévő „maradványolási gyakorlat” jogszabályi kereteket öltene, növelve annak kiszámíthatóságát, az új elv szerinti működés javítaná, segítené a zsinat / költségvetés kapcsán döntést hozó testületek költségvetési döntéseit.

9.29

A zsinati tagok megszavazták az alábbi határozati javaslatot: A Magyarországi Evangélikus Egyház Zsinata az egyház szervezetéről és igazgatásáról szóló 2005. évi IV. törvény 104. § (6) bekezdés b) pontja alapján – utalva az egyház háztartásáról szóló 2000. évi I. törvény 34. § (1) bekezdésére – felkéri az országos presbitériumot, hogy a Magyarországi Evangélikus Egyház 2015. évi költségvetésének előkészítése során előre határozza meg azokat a költségvetési sorokat, amelyekben képződő pozitív és negatív maradványt figyelembe kell venni az egyház 2016. évi költségvetésének elkészítésénél.

9.34

A zsinati tagok megszavazták az alábbi határozati javaslatot is: A Magyarországi Evangélikus Egyház Zsinata az egyház szervezetéről és igazgatásáról szóló 2005. évi IV. törvény 104. § (6) bekezdés b) pontja alapján – utalva az egyház háztartásáról szóló 2000. évi I. törvény 35. §-ára – úgy határoz, a Magyarországi Evangélikus Egyház 2015. évi költségvetésének végrehajtásáról szóló törvényjavaslatban kerüljenek rögzítésre a 2016. évi költségvetés „Előző év maradványa” oszlopának összegei.

10.06

A tizedik ülésen **Abaffy Zoltán** elnökletével **1 %-os ügyek** címmel **Csorba Gábor** tartott előadást.

Mint ismeretes, a tavaly év végi állami törvényváltozás hatásaként egyházunk 100,5 MFt-tal kevesebb kiegészítő támogatást kapott. E negatív hatás kompenzálásaként a kormány a rendkívüli kormányzati intézkedésekre szolgáló tartalékból támogatást biztosított az egyházaknak. Februárban az állam és az egyházak között még nem kezdődtek meg az egyeztetések, ezért nem volt ismert az egyházak közötti felosztás módja és a támogatás kifizetésének jogcíme, ezért ennek a támogatásnak felhasználásáról a zsinat nem hozhatott döntést, csak célul tűzhetette ki, hogy olyan ügyek megoldására legyen felhasználva, melyeket az egyház elhatározott, de nem talált elegendő anyagi forrást finanszírozásukra.

10.10

A pályázati eredményekről, a projektek megvalósulásáról **Kocsis István** pályázati osztályvezető tartott ismertetést. 2007-2013 között 248 evangélikus pályázati projekt, 10.513.275.539 Ft támogatással, 12 milliárd fejlesztésként valósult így meg az ÚMSZT és az ÚMVP keretében. A Darányi Ignác Terv keretében 106 darab vidékfejlesztési projekt, 2.000.000.000 forintnyi fejlesztés valósult meg, 1.722.621.130 Ft támogatással.

(A pályázatokról korábban készített interjúnk [itt](#) olvasható.)

10.45

A **tizenharmadik** ülésen **Abaffy Zoltán** elnökletével sor került az átszervezett országos iroda bemutatkozására, **Krámer György** országos irodaigazgató felvezetésében.

Az irodaigazgató beszámolt azokról a változásokról, amelyek vezetősége alatt - május óta - létrejöttek. Ismertette az új osztályokat és azok működését, különösen is kiemelve a **Gyülekezeti és Missziói Osztály** tevékenységét. „Az osztály tevékenységének meghatározó alapelve a gyülekezetek életének, működésének támogatása, segítése a rendelkezésünkre álló módszerekkel és eszközökkel” - hangsúlyozta az igazgató.

„Kiszolgáló, döntéseket előkészítő- és végrehajtó szerepben működő irodára van szükség. Ennek érdekében egy szolgáltatásfejlesztés indult el nálunk” - mondta, majd hozzátette, hogy a gazdasági osztály megerősítését is szeretné elérni, valamint a jövőben szeretne egy olyan igazgató-helyettest maga mellett tudni, aki ebben fontos szerepet tölthetne be. Ezután szólt a székház januárra tervezett Üllői út 24. helyett a 25-be való átköltözéséről. A telefonszámok és postacímek nem változnak, és fontos, hogy a gyülekezetek és intézmények hozzájuk forduló tagjai ne érezzék meg a telephelyváltást. Krámer György végezetül köszönetet mondott az őt támogatóknak, és munkatársainak.

10.55

Hafenscher Károly zárszavával ért véget a zsinat.

*A következő, nyolcadik időszakra **2015. február 20-án** kerül majd sor. (Ezenkívül május 29-én és november 20-21-én lesz még zsinat a jövő évben.)*